

ceptio inutilis esset, aut fructuaria, in cæteris aliis usufructum constituitur voluisse censeretur: ita superiorem hanc resolutionem tradit in terminis, & quamplurimorum allegatione comprobatur Borgninus Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 83. per totum, fol. 453. & ultra eum, idem probarunt Simon de Præcis de interpretatione ultim. voluntat. lib. 4. dubitatione 10. n. 22. fol. 334. Grassus §. legatum, q. 19. n. 4. & 5. Andreas Gaill. practicar. observ. lib. 2. observation. 11. n. 9. Menochius lib. 4. præsumpt. 142. n. 2. & 3. & n. 19. & 20. Panciroli in cons. 76. n. 8. Gerardus Mazolus in cons. 15. n. 76. Pedrocha in cons. 7. ex n. 173. & n. 191. & seqq. & jure atque autoritate fundat novissimè Petrus Ricciardus ad rubricam, Instit. de usufructu, n. 92. & 93. fol. 39.

27 Sexto & ultimo constituendum est, dubium esse, an in legato generali usufructus bonorum, vel bonorum mobilium tantum, veniant venalia, & quæ mercis causa parata sunt, sive comprehensa à testatore præsumantur, necne: quam quæstionem latissimè tractarunt (ut alios ab eisdem relatis prætermittam) Paulus de Montepico in l. Titia cum testamento, §. Titia cum nubere, de legatis 2. q. 30. per totam n. 122. Covar. variar. lib. 2. cap. 5. n. 1. Arias Pinellus videndus omnino 1. parte l. i. c. de bonis maternis. ex n. 38. usque in finem capituli, Menchaca quæstionum usu frequentium, lib. 3. cap. 36. Mantica de conjecturis ultim. volunt. lib. 9. tit. 6. n. 9. & 13. ubi breviter & distinctè resolvit. Simon de Præcis de interpretatione ultim. volunt. lib. 4. dubitatione 8. n. 9. fol. 309. usque ad n. 18. & eodem lib. 4. dubitatione 10. n. 40. fol. 335. Jacobus Mandellus de Alba in cons. 619. lib. 4. Rolandus in cons. 74. n. 29. lib. 2. & superiores non referens, Borgninus Cavalcanus, qui nec absolute nec distinctè procedit, de usufructu mulieri relicto, n. 83. vers. nec etiam veniant, fol. 253. & n. 284. Michael Grassus §. legatum, q. 20. per totum, Achilles Pedrocha in cons. 7. n. 99. & 100. Vincentius Carocius de locato & conducto, q. 6. de locazione incerta, fol. mihi, 10. Jacobus Menochius, cujus occasione, Pinelle etiam, & Covar. ubi supra, rem hanc amplius non differendam putavi; is enim lib. 4. præsumptione 137. per totam, latissimè explicat, lex casus constituit, & nonnullas conjecturas congerit, quæ in effectu reducuntur ad hoc.

Primo, legato certo genere mobilium, adjecto etiam universali signo, non contineri res venales.

Secundo, idem dicendum esse, cum testator legaverit simpliciter bona mobilia sua, nec adjecerit signum universale.

Tertio, res venales contineri; quando testator apposerit signum universale, hoc est, dixerit se legare usufructum omnium bonorum suorum mobilium.

Quarto, idem dicendum esse, quando testator apposerit signum universale universitati bonorum, enumerando tamen aliquot species, sed nulla facta restrictione ad locum sicuti quando ita dixit: Lego omnia bona mea mobilia, sive argenti, vini, frumenti, vel alterius cujuscumque rei; tunc enim etiam venalia comprehensa dicuntur.

Quinto, idem dicendum esse, quando testator indefinite loquutus est, ut si dixit: Lego res meas mobiles; lego usufructum rerum mearum mobilium; quod cum Pinello, Covar. & aliis, contra Decium, & alios defendit ipse Menochius.

Sexto, res venales non contineri, etiam signo universali apposito, quando testator ad locum aliquem se restrinxit, ut si dixerit: Lego usufructum bonorum mobilium, quæ in domo sunt.

Septimo, superiorem casum declarandum esse, quinque conjecturis ibidem, adductis, ex quibus senserunt testator voluisse sub legato ad locum restricto, venalia comprehendere, ex aliis etiam adductis per Grassum, receptorum sententiarum, dicto §. legatum, q. 20. n. 3. & 4.

Usufructu omnium bonorum simpliciter, aut generaliter relicto, utrum feudali, emphyteuticorum, fideicommissariorum, libelliariorum bonorum usufructus relicto præsumatur? Ubi, quæ hucusque scripta sunt ab aliis, breviter recensentur, & distinctè explicantur: deinde noviter inferitur ad novam, & utilem quæstionem, utrum scilicet, omnium bonorum usufructu relicto, contineri debeat usufructus eorum, de quibus inter vivos, revocabiliter tamen, Majoratus constitutus fuit; & nonnullis casibus distinctis, res ista distinctione, & resolutione explanatur.

SUMMARIUM.

- 1 Usufructu omnium bonorum legato, non debetur usufructus bonorum feudali.
- 2 Et hujus rei ratio duplex assignata, & num. seq.
- 3 Feudum irrequisito domino alienari non potest, & si alienatum fuerit, alienatio redditur nulla.
- 4 Vassallus nihil disponere potest de re feudali in præjudicium domini, vel agnatorum, ad quos feudum reverti debet.
- 5 Usufructum relinquere, atque constituere, quadam alienatio est.
- 6 Velle nemo præsumitur, quod jure facere non potest.
- 7 In materia feudali alienatio verè & propriè dicitur illa, quæ fit per translationem domini, vel usufructus rei.
- 8 Bona feudalia non dicuntur propriè bona vassalli.
- 9 Usufructus bonorum feudali, quæ nova sunt & hereditaria, quod continetur sub legato usufructus omnium bonorum.
- 10 Usufructu omnium bonorum relicto; utrum includatur bonorum emphyteuticorum usufructus; ubi distinguitur inter bona emphyteutica. quæ sunt ex pacto & providentia, & ea, quæ sunt nova & hereditaria.
- 11 Item, si expressè testator fecerit mentionem de feudaliibus & emphyteuticis bonis, quid juris observari debeat?
- 12 Usufructus bonorum libelliariorum an legatus intelligatur ei, cui omnium bonorum usufructus relictus est?
- 13 Usufructu omnium bonorum relicto, utrum legatus videatur usufructus eorum bonorum, quæ sunt subiecta fideicommissio?
- 14 Ubi pars negativa defenditur cum Communi, & vera ratio redditur.
- 15 Testatorem velle de bonis alienis testari, verisimile non esse.
- 16 Usufructum bonorum fideicommissio subiectorum, vel saltem eorum assignationem, utrum consequi debeat is, cui omnium bonorum usufructus relictus est, facta bonorum fideicommissariorum expressa mentione; & quid, si testator alia bona non haberet?
- 17 Usufructus utrum debeatur in bonis fideicommissio subiectis, cum simpliciter relictus est usufructus omnium bonorum, aut omnium, & quoruncunque bonorum, & fideicommissum pertinet ad heredem scriptum: ubi Francisci Mantice, & Jacobi Menochii contrarietates novè considerantur per Authorem, & Mantice opinio magis probatur.
- 18 Usufructu omnium, singulorum, & quoruncunque bonorum ubique existentium relicto, utrum bonorum fideicommissariorum usufructus relicto præsumatur?
- 19 Item, quid si usufructus relictus fuerit omnium, ac quoruncunque bonorum, & quoquo modo ipsi testatori

- tori spectantium, & qui ipsi teneret, aut quoquo modo possideret?
- 20 Et de hac re Marcus Antonius Peregrinus commentatus.
  - 21 Usufructu omnium bonorum relicto, utrum continueatur usufructus eorum bonorum, de quibus inter vivos, revocabiliter tamen, Majoratus constitutus fuit: nova quæstio, & plenè disputata, & resoluta, & num. seq.
  - 22 Majoratus constitutus inter vivos revocabiliter, & qui usque ad mortem revocari potest, si expressè non revocetur, morte confirmatur, & irrevocabilis perpetuo efficitur.
  - 23 Si legetur uni, quod alteri legatum erat, an censetur ademptum priori?
  - 24 Pro resolutione quæstionis proposita supra num. 21. nonnullos casus distinguendos esse, & prius casus ibidem proponitur.
  - 25 Conjecturis, vel interpretationi locus non est, quoties de voluntate testatoris apparet manifestè.
  - 26 Secundus casus in quæstione superiori proponitur.
  - 27 Interpretatio talis fieri debet in testamentis & ultimis voluntatibus, per quam dispositio non remaneat irrita, sed potius sortiat effectum, etiam si dispositio veniant ea, quæ alias non venient: Idque quamplurimis exemplis exornatur, & confirmatur, remissivè.
  - 28 Verba testamenti sic debent intelligi, ut cesset superfluitatis vitium, & aliquid operentur etiam si improprie sumantur: idque multis testimoniis exornatur remissivè.
  - 29 Expressum in individuo dicitur aliquid, quando dispositio in alio verificari non potest.
  - 30 Expressum dicitur illud, ad quod tantum fieri potest relatio.
  - 31 Dispositio generalis, quæ solum potest verificari in una specie, censetur esse specialis.
  - 32 Genus ubi non potest verificari nisi in una specie, censetur species, aut habetur pro specie.
  - 33 Tertius casus in quæstione superiori proponitur.
  - 34 Si donatione causa mortis, vel inter vivos revocabili prius facta, generalis dispositio, ut heredis institutio, sequatur, specialis donatio per generalem dispositionem non revocatur: nec censetur illi derogatum.
  - 35 Melioratio in una re revocabiliter facta, non revocatur per generalem dispositionem, nec per meliorationem Tertii & Quinti bonorum.
  - 36 Rodericus Juarez laudatur, & verba quadam ipsius ponderantur & referuntur.
  - 37 Testator, qui potuit dispositionem aliquam revocare, nec revocavit, censetur illam confirmare.
  - 38 Testator, quod non expressè, velle non præsumitur, quia si voluisset, utique expressisset.
  - 39 Mutatio voluntatis in dubio non præsumitur, & qui dicit eam mutatam, onere probationis adstringitur: idque latissimè explicatum, remissivè.
  - 40 Majoratus inter vivos constitutus quibus casibus irrevocabilis sit? Et de materia l. 17. & 44. Tauri, remissivè.
  - 41 Donatio perfecta & irrevocabilis impedit testamenti factionem super bonis donatis.
  - 42 Et sicut expressè revocari non potest, sic nec tacitè per alienationem, aut aliam dispositionem in contrarium factam.

Quæstionibus precedentibus proximum est inquirere nunc, utrum usufructu omnium bonorum relicto, bona etiam continueantur, quæ restitutioni subiecta sunt: sicuti sunt bona feudalia, emphyteutica, & fideicommissaria, de quibus sigillatim agendum erit.

Et in primis de bonis feudaliibus constituendum est; quod usufructu omnium bonorum legato; regulariter

non debetur usufructus bonorum feudali, de quibus testator non potuit disponere, nec præsumitur ex simplici & generali legato & omnium bonorum disponere voluisse, cap. 1. in principio, de successione feudi, cum pluribus concordantibus adductis per Alexandrum in cons. 18. n. 2. vol. 5. Gozadinum in cons. 47. n. 13. Parisium in cons. 98. n. 3. & 4. vol. 2. & ex multis sic observant Berous in q. 95. Julius Clarus in §. feudum, q. 37. versicul. sed numquid. Tiraquellus in tractatu, Le mort, par. declaratione 5. n. 11. & sequentibus. Paulus de Montepico in l. Titia cum testamento, §. Titia cum nubere, de legatis 2. n. 122. Beccius in libro suarum quæstionum, q. 95. in principio, Borgninus Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 97. fol. 277. Mantica de conjecturis ultimarum voluntatum, lib. 9. titul. 6. n. 6. Michael Grassus receptorum sententiarum, §. legatum q. 26. in principio. Petrus Sordus in cons. 73. n. 18. & 19. & 71. lib. 1. Cephalus in cons. 516. n. 11. lib. 4. Decianus in cons. 57. vol. 1. Menochius lib. 4. præsumptione 142. n. 4. Achilles Pedrocha in cons. 7. n. 73. vol. 1. Et hujus resolutionis communis duplex ratio colligitur ex superioribus, maxime ex Beroo dicta quæstione 95. n. 3. & 4. quod feudum ipsum irrequisito domino alienari non potest; & si alienatum fuerit, alienatio redditur nulla, ut expressè cautum est in capit. Imperiale, de prohibita alienatione feudi per Federicum, c. 1. §. donare, qualiter poterat olim feudum alienari, cum adductis per Julium Clarum in §. feudum, q. 31. nec potest vassallus de re feudali aliquid disponere post mortem suam in præjudicium domini, vel agnatorum, ad quos feudum ipsum reverti, & devolvi debet, cap. 1. in princ. de successione feudi. Porro relinquere, atque constituere usufructum, quædam alienatio est, l. ultima C. de rebus alienis non alienandis, cap. non liceat, l. 2. q. 2. ergo non potest testator rei feudalis usufructum relinquere; & consequenter nec voluisse dicitur, cum nemo velle præsumatur, quod jure facere non potest. Id quod aperte probatur ex doctrina Baldi in rubrica, de alienatione feudi, quem refert, & sequitur Berous dicta quæst. 95. n. 3. quod in materia feudali alienatio verè & propriè dicitur illa; quæ fit per translationem domini, vel usufructus rei.

Deinde, vel ex eo descendit ratio, quod cum testator reliquerit usufructum bonorum suorum, non intellexit etiam de bonis feudaliibus, ex quo ejus boni dici non possunt, sicuti post Alexandrum, Socinum, Jasonem, Parisium, & Decium scripsit Menochius lib. 4. dicta præsumptione. 142. num. 8.

Cæterum superior traditio locum habet in feudo antiquo ex pacto, & providentia quod omnino inalienabile est; secus verò in feudo alienabili, sicuti est feudum novum & hereditarium, ut in specie declarat Pictus in dict. §. Titia cum nubere, n. 123. versicul. hac conclusio, & versicul. secundo videtur, & communem resolutionem testantur Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 98. fol. 277. Craveta in cons. 256. n. 6. vol. 1. Grassus §. legatum, q. 26. n. 1. in fine. Menochius in dicta præsumptione. 142. n. 9. Pedrocha in cons. 7. n. 95. & 96.

Secundo constituendum est, de bonis emphyteuticis idem dicendum esse, usufructum, inquam, omnium bonorum relicto, bonorum emphyteuticorum usufructum, non includi: quoniam testator de bonis emphyteuticis in testamento disponere non potest, & per consequens nec etiam usufructum in eis constituere, ut utrumque jure, ratione, & quamplurimorum autoritate comprobavit Parisius in cons. 98. n. 8. 9. & 10. volum. 2. & esse communem resolutionem scribunt Berous in præcitata q. 95. n. 2. versicul. & Alexander. Julius Clarus §. emphyteutis, q. 1. Margarius in epitome de fideicommissis q. 10. n. 22. Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 98. fol. 277. Decianus in cons. 57. vol. 1. Alexander Raudensis de analogiâ, lib. 1. cap. 23.